

Utrikesutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Armenien, å andra sidan

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Armenien, å andra sidan (RP 270/2018 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört:

- enhetschef Päivi Peltokoski, utrikesministeriet
- medarbetare Max Hatvala, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner det i november 2017 undertecknade omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Armenien, å andra sidan, och att riksdagen antar en lag för att sätta i kraft de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftning. Det omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet med Armenien är till sin karaktär ett blandat avtal, som både innehåller bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet och bestämmelser som hör till Europeiska unionens behörighet. Det nya avtalet ersätter parternas partnerskaps- och samarbetsavtal från 1999 och breddar avtalsbasen mellan parterna. Avtalet är ett övergripande samarbetsavtal som fastställer formerna för det politiska, ekonomiska och sektorbaserade samarbetet samt för dialog. I avtalet kommer parterna överens om samarbete bland annat på områdena handel och affärsverksamhet, ekonomisk och hållbar utveckling samt frihet, säkerhet och rättvisa. Avtalet inbegriper också skyldigheter som är centrala för Europeiska unionens utrikespolitik, bland annat allmänna åtaganden om mänskliga rättigheter, demokratiska principer och respekt för rättsstatsprincipen, förhindrande av spridning av massförstörelsevapen och bekämpning av terrorism. Avtalet träder i kraft den första dagen i den andra månad som följer på den dag då det sista ratifikations- eller godkännandeinstrumentet har deponerats. I propositionen

Betänkande UtUB 14/2018 rd

nen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av avtalet. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Relationerna mellan Europeiska unionen och Armenien bygger på det avtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Armenien, å andra sidan (FördrS 74/1999) som trädde i kraft 1999. Relationerna mellan EU och Armenien har vidareutvecklats sedan avtalet ingicks, och det tidigare avtalet är inte längre till alla delar aktuellt. Det nya avtal som riksdagen nu föreläggs för godkännande är ett omfattande och fördjupat partnerskapsavtal (CEPA) som gäller fler samarbetsområden än 1999 års avtal och preciserar parternas åtaganden.

Ur EU:s synvinkel är CEPA ett viktigt steg när det gäller att stärka unionens roll i södra Kaukasien. Avtalet syftar till att stärka det politiska och ekonomiska samarbetet mellan EU och Armenien och bygga ut den politiska dialogen i bilaterala och internationella frågor av gemensamt intresse. Avtalet förväntas göra relationerna stabilare och mer förutsägbara. Avtalsbestämmelserna gäller politisk dialog, utrikes- och säkerhetspolitiskt samarbete, handel och affärsverksamhet, samarbete på området ekonomisk och hållbar utveckling, samarbete på området frihet, säkerhet och rättvisa och exempelvis tekniskt och finansiellt samarbete. Avtalet syftar till att stärka den regionala stabiliteten och att öka det gränsöverskridande samarbetet och människors rörlighet. Det säger ingenting om viseringsfrihet. När parterna fördjupar det ekonomiska samarbetet ska de rättigheter och skyldigheter som följer av parternas anslutning till Världshandelsorganisationen (WTO) beaktas. Respekt för demokratiska principer, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen samt iakttagande av internationella förpliktelser om förhindrande av spridning av massförstörelsevapen finns inskrivna i avtalet.

Utrikesutskottet anser det vara viktigt att EU stärker sina förbindelser med Armenien. Enligt vad som framförts under sakkunnigutfrågningen förhandlade EU och Armenien om ett associeringsavtal fram till hösten 2013, dvs. före förhandlingarna om CEPA. I den färdiga avtalstexten ingick då också en avdelning om frihandel. I september 2013 meddelade Armenien dock EU att landet i stället för att ingå associeringsavtalet går med i Eurasiska ekonomiska unionen (Eurasian Economic Union), vilket sedan skedde i januari 2015. Detta ledde till ett beslut om att i stället förhandla om ett omfattande och fördjupat partnerskapsavtal, men dock så att de tillämpliga delarna av associeringsavtalet används.

Utskottet erfar att CEPA underlättar uppkomsten av en stabilare och mer öppen verksamhetsmiljö i Armenien och skapar förutsebara regler för den bilaterala handeln. Genom avtalet blir företagens handlingsramar i Armenien säkrare juridiskt sett, vilket kan leda till ökad handel och fler investeringar mellan avtalsparterna. För handelns del ingår ingen förmånsbehandling i avtalet. CEPA är välkommet också för handeln, menar utskottet. Eurasiska ekonomiska unionen och ett närmare samarbete med EU är, som utskottet ser det, inte saker som utesluter varandra.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Följaktligen tillstyrker utskottet propositionen utan ändringar.

Betänkande UtUB 14/2018 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner avtalet i proposition RP 270/2018 rd till den del det hör till Finlands behörighet.

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 270/2018 rd utan ändringar.

Helsingfors 30.1.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Matti Vanhanen cent
vice ordförande Pertti Salolainen saml
medlem Sirkka-Liisa Anttila cent
medlem Paavo Arhinmäki vänst
medlem Simon Elo blå
medlem Tiina Elovaara blå
medlem Pekka Haavisto gröna
medlem Seppo Kääriäinen cent
medlem Aila Paloniemi cent
medlem Lenita Toivakka saml
medlem Erkki Tuomioja sd
medlem Jutta Urpilainen sd
medlem Stefan Wallin sv
medlem Ben Zyskowicz saml
ersättare Ilkka Kanerva saml.

Sekreterare var

utskottsråd Jonna Laurmaa.